

1.5 HAJDÚSÁGI SZEIZMIKUS MÉRÉSEK ÚJRAFELDOLGOZÁSÁNAK EREDMÉNYEI*

Az OKGT megbízásából a hajdúsági kutatási területen 1974—1977 között szeizmikus reflexiós méréseket végeztünk. A mérést és a kutatás főbb eredményeit a megfelelő intézeti Évi Jelentésekben ismertettük. Az intézeti mérésekről szóló összefoglaló jelentés 1979-ben készült el. A kutatási tevékenységgel egyidőben, majd azt követően az OKGT GKV is végzett méréseket a terület közelében, majd később a kutatási területen is részletező jelleggel.

1981-ben az OKGT Kutatási Osztálya az ELGI által mért digitális terepi anyagból 13 db szelvény újrafeldolgozását rendelte meg, mert a terület kőolajkutatási jelentősége egyre inkább előtérbe került. Az újrafeldolgozást még két lényeges szempont indokolta: az 1980-ban beszerzett R—35 számítógép és korszerű programrendszer biztosítékot nyújtott, hogy az újra feldolgozott szelvényekből az előzőekhez viszonyítva részletesebb földtani információt lehet kapni, tehát ezáltal szükségtelessé válik a szóbanforgó szelvények terepi újramérése.

Az újrafeldolgozás befejezése után a GKV saját szeizmikus anyagának feldolgozása is befejeződött, így megnyílt a lehetőség, hogy a két intézmény kutatási eredményei közös jelentésben, egységesen feldolgozva kerüljenek kiadásra. Ez a szeizmikus kutatási jelentés 1982. végére készült el, mint az OKGT GKV 177. sz. jelentése.**

E jelentés anyagából az újrafeldolgozott Vé—41/77 szelvényt mutatjuk be (helyszínrajza az 56. ábrán) VERSATEC szelvényírón készült fekete—fehér változatban és az ELGI COROLLPRESS szelvényírójával készített amplitúdó nagyság szerint színezett változatban (57. és 58. ábra).

A szelvényt az ELGI R—35 számítógépén dolgoztuk fel az SzCSz—3 programrendszer segítségével. A feldolgozás lépései a következők: csatornánkénti amplitúdó kiegyenlítés, prediktív dekonvolúció, szélessávú szűrés, sebességvizsgálatok, összegzés, maradék statikus javítás, jelalak és fáziskorrektció, koherencia szerinti jelkiemelés és hullámegyenlet-migráció és végül a migrált szelvény időben változó szűrése. A régi és új feldolgozás összehasonlítására

* Albu I., Timár Z.

** Jelentés a Geofizikai Kutató Vállalat és a Magyar Állami Eötvös Loránd Geofizikai Intézet 1975—81. években Bagamér—Álmosd—Kismarja-É kutatási területen végzett szeizmikus reflexiós méréseiről.

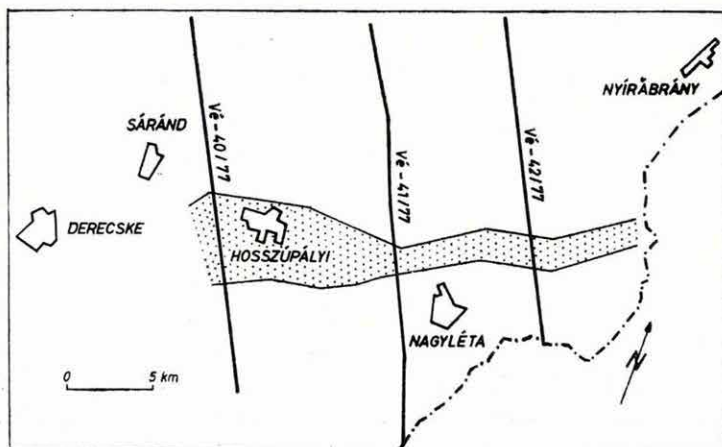
az 1977. Évi Jelentés 36. ábrája ad lehetőséget, bár csak közelítően (Vé—40/77 szelvény).

A szelvénykép legszembetűnőbb jellegzetessége a középtájon látható mély árok. A beszakadás hatása a neogén üledéktakarón keresztül szinte a felszínig követhető. Az új feldolgozás eredményeként a neogén összlet aljzatában a törések nagyobb biztonsággal jelölhetők ki; mind a neogén összlet belső felépítése, mind az idősebb kőzetek szerkezeti jellemzői sokkal részletesebben rajzolódtak ki.

A neogén sorozat aljzatát a mozgási zónától DK-re a Kismarja—Álmosd terület fúrásaiból megismert paleozoos vonulat ÉNy irányban egyre süllyedő felszíne alkotja. A paleozoos aljzat a mozgási zóna ÉNy-i peremén jelentős kiemelkedést mutat (7300—12 300 szelvénykarók). A kiemelt blokk ÉNy-i határán feltolódásra utaló kép mutatkozik.

A neogénnél idősebb felső kréta—paleogén (flis) képződményeket — mélyfúrási adatok híján — csupán feltételezni lehet, a már említett idős aljzatkiemeléssel képviselt „aljzatgát” ÉNy-i oldalán.

A neogén üledékösszletben a mozgási övezeten belüli jelenségek rendkívül jól tanulmányozhatók. A fekete—fehér szelvényírók megjelenítéshez képest a színes, amplitúdó szerinti leképezésnél a szeizmikus energiaváltozások követhezőkké válnak. Érdemes pl. a szelvényben hosszan követhető „markerek” monokromatikus jellegét figyelni a fiatal üledéksorban. A mozgási övezetben a törések szinte önmagukat jelölik ki (vékony szaggatott vonallal jelölve) ott is, ahol a fekete—fehér kiírás az amplitúdó-szabályozás következtében a szint fo. lyamatos és csak a fázistengelyben van változás. Az amplitúdó nagyság szerinti színes kiírásban viszont jelentős változás mutatkozik a jelek energiájában is.

56. ábra. Vé—41/77 szelvény helyszínrajza a mozgási zóna feltüntetésével
 Fig. 56. Location map of seismic profile Vé—41/77 with the tectonic zone
 Puc. 56. Схема местности по профилю Vé—41/77 с указанием зоны движения

NW

SE

STATIONS

* * * * * STATION NUMBER * * * * *
 * * * * * MARK * * * * *
 * * * * * RELATIVE * * * * *
 * * * * * MEASUREMENT * * * * *
 * * * * * DATE * * * * *

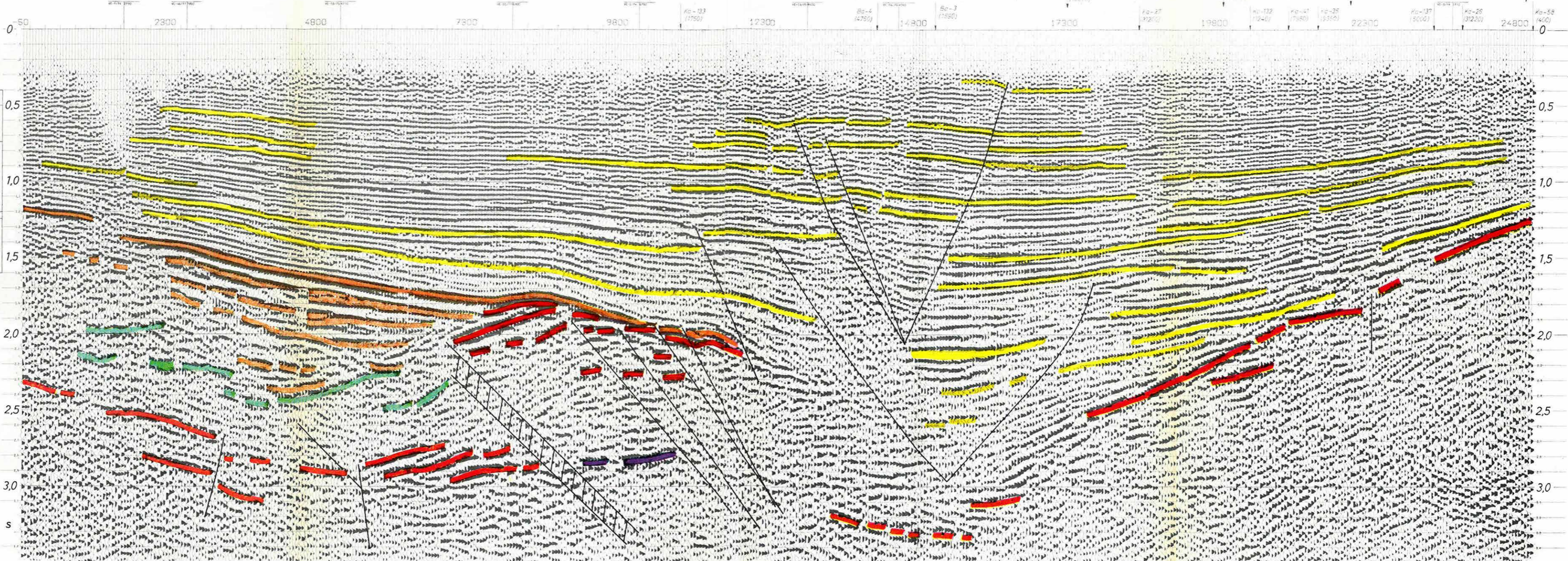
** ELGI **
 HUNGARIAN GEOPHYSICAL INSTITUTE
 LINE VE-41/1977
 CONTRACTOR BKGT

FIELD INFORMATION
 INSTRUMENT: 30-10-21 CHANNEL: 24
 LINE OUT: 14 M2 SPACING: 100.0 (1000.0) M
 STATION OUT: 125 M2 SPACING: 50 M (500.0) M
 ENERGY: 10000-40000 BTNET: 100 METERS
 REC. LENGTH: 4 SEC. SPACING: 100 METERS
 BRUTE: 2 M2 SPACING: 50 METERS
 HOLE DEPTH: 12 METERS SPACING: 12 M2
 DATE: 10.25.77 SURVEY: 1977.10.25

PROCESSING SEQUENCE
 1. CORRECTED TO 0
 2. GAIN
 3. GROUND ROLL CORRECTION
 4. STATION REL. LEVEL
 5. HORIZONTAL CORRECTION
 6. SLOPE CORRECTION
 7. STRETCH
 8. STRETCH
 9. STRETCH
 10. STRETCH
 11. STRETCH
 12. STRETCH
 13. STRETCH
 14. STRETCH
 15. STRETCH
 16. STRETCH
 17. STRETCH
 18. STRETCH
 19. STRETCH
 20. STRETCH
 21. STRETCH
 22. STRETCH
 23. STRETCH
 24. STRETCH
 25. STRETCH
 26. STRETCH
 27. STRETCH
 28. STRETCH
 29. STRETCH
 30. STRETCH
 31. STRETCH
 32. STRETCH
 33. STRETCH
 34. STRETCH
 35. STRETCH
 36. STRETCH
 37. STRETCH
 38. STRETCH
 39. STRETCH
 40. STRETCH
 41. STRETCH
 42. STRETCH
 43. STRETCH
 44. STRETCH
 45. STRETCH
 46. STRETCH
 47. STRETCH
 48. STRETCH
 49. STRETCH
 50. STRETCH
 51. STRETCH
 52. STRETCH
 53. STRETCH
 54. STRETCH
 55. STRETCH
 56. STRETCH
 57. STRETCH
 58. STRETCH
 59. STRETCH
 60. STRETCH
 61. STRETCH
 62. STRETCH
 63. STRETCH
 64. STRETCH
 65. STRETCH
 66. STRETCH
 67. STRETCH
 68. STRETCH
 69. STRETCH
 70. STRETCH
 71. STRETCH
 72. STRETCH
 73. STRETCH
 74. STRETCH
 75. STRETCH
 76. STRETCH
 77. STRETCH
 78. STRETCH
 79. STRETCH
 80. STRETCH
 81. STRETCH
 82. STRETCH
 83. STRETCH
 84. STRETCH
 85. STRETCH
 86. STRETCH
 87. STRETCH
 88. STRETCH
 89. STRETCH
 90. STRETCH
 91. STRETCH
 92. STRETCH
 93. STRETCH
 94. STRETCH
 95. STRETCH
 96. STRETCH
 97. STRETCH
 98. STRETCH
 99. STRETCH
 100. STRETCH

TRACE SUPPRESSION
 T.V. FILTER

- 1 Yellow
- 2 Orange
- 3 Green
- 4 Red
- 5 Purple

57. ábra. V_é-41/77 időszelvény kiírása VERSATEC szelvényírón

A reflexiók jelölésére használt színek: 1 — pliocén; 2 — miocén; 3 — paleogén—kréta fliis; 4 — paleozoos—prekambriumi; 5 — idősebb paleozoos rétegekről származó reflexiók

Fig. 57. V_é-41/77 seismic time section displayed by VERSATEC plotter

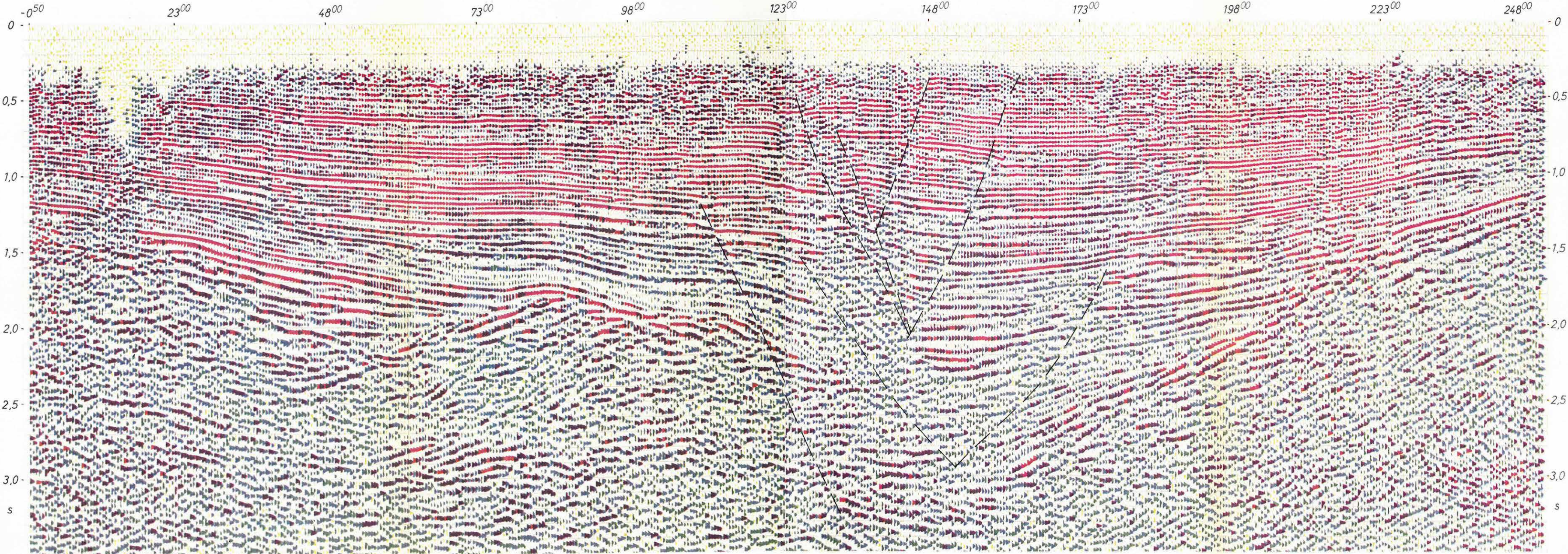
Reflections are marked according to the following colour key: 1 — Pliocene; 2 — Miocene; 3 — Paleogene-Cretaceous flysch; 4 — Palaeozoic-Precambrian; 5 — reflections from older Palaeozoic layers

Рис. 57. Вычерчивание временного разреза V_é-41/77 на графопостроителе VARSATEC

Ключ оттенков, использованных для обозначений отражений: 1 — плиоцен; 2 — миоцен; 3 — палеогеново-меловой флиш; 4 — отражения от палеозойско-докамбрийских слоев; 5 — отражения от древнепалеозойских слоев

NW

SE

58. ábra. V_é—41/77 időszelvény amplitúdó nagyság szerint színezve
Az egyedi csatornák maximális amplitúdójához viszonyítva piros 85—100%, narancs 70—85%, barna 55—70%, lila 40—55%, kék 25—40%, zöld 10—15%, sárga 0—10%

Fig. 58. V_é—41/77 seismic time section coloured with respect to reflection amplitude

Key: red 85—100%, orange 70—85%; brown 55—70%, purple 40—55%, blue 25—40%, green 10—15%, yellow 0—10% as referred to the maximal amplitudes of the individual traces

Рис. 58. Временной разрез V_é—41/77 с раскраской по амплитуде
По отношению к максимальной амплитуде индивидуальных каналов: красный: 85—100%, оранжевый: 70—85%, коричневый: 55—70%, лиловый: 40—55%, синий: 25—40%, зеленый: 10—15%, желтый: 0—10%